

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI. št. 50.
Kranj, 11. decembra 1937

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Kominternina in Slovenija

Svetski list „L'Action Nationale“ takole poroča o komunističnih direktivah za Slovenijo: „Aprila 1937 je bil v Parizu shod vseh vodilnih osebnosti balkanskih in srednjeevropskih komunističnih strank. Dimitrov je poslal tjakaj nekaj najzanesljivejših svojih prijateljev Mecedoncev. Na tem shodu, ki se ga je udeležila tudi francoska komunistična stranka, so sklenili, da se začne hitra in uspešna akcija za boljševizacijo Balkana in v prvi vrsti Jugoslavije, „nove prijateljice fašističnih dežel.“

Dimitrovi macedonski poslanci so poudarili, da razdiralno delo komunistov na Balkanu ne bo uspešno, če ne bodo upoštevali jezikovnih in narodnih posebnosti ljudi, ki prebivajo v teh krajih.

Zadnji cilj, namreč diktatura proletariata, zahteva, da se prejšnja navodila Kominterne spremenijo.

V bodoče bo imela država toliko komunističnih strank, kolikor ima narodnostnih in jezikovnih skupin. Delegati CKKPJ (Centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije) so takoj pristali na decentralizacijo jugoslovanske komunistične stranke. Novi načrt veleval naj se ustanove hrvatske, macedonske, srbske in slovenske komunistične stranke.

Vse te stranke pa so odvisne od glavne komunistične stranke za Jugoslavijo, ki bo v bodoče tudi „Zveza balkanskih komunističnih strank“. Ta pa ne bo več dobivala povelj iz Moskve, pač pa iz Pariza.

Decentralizacija, ki jo veleval program, se je začela z ustanovitvijo „Slovenske komunistične stranke“ (K. S. Sl.). Glavni odbor te stranke je bil imenovan maja v Parizu. Sestavlja ga 58,30% delavcev, 16,7% kmetov in obrtnikov ter 250% duševnih delavcev in uradnikov.

Ta je vrgel med Slovence manifest, ki je bil skrivaj odposlan iz Pariza slovenskim komunistom. Razposlal ga je neki Rezmond Paly, čigar

urad se nahaja v neki kavarni v Rue des Re-collets 9. Druga centrala deluje v Anversu v Rue Veneuva 4. Ta izdeluje besedila za letake in podobno. V Franciji sta poleg teh še dve posebni delavnici, ki pomagata voditi to skrivno delo za Slovenijo. Ena se nahaja na Rue Arthur-Rozier 9, druga pa na Rue Lafayette 97. Ze v prvem manifestu nove stranke nam takoj pade v oči njegovo prenapeto govoričenje o narodu in demokraciji.

Ne govori mnogo o razrednem boju in socialnih zahtevah pač pa o jezikovni in narodni zapostavljenosti Slovencev. Na vse kriplje opominja slovenski narod, ki je „stiskan od treh fašističnih držav: Italije, Srbije in Avstrije, katera bo kmalu postala provinca Hitlerjeve Nemčije.“

„Eno izmed najvažnejših vprašanj slovenskega naroda, pravi manifest, je nevarnost, ki grozi Sloveniji od dveh fašističnih strani: Nemčije in Italije... Ker pa nevarnost ne grozi za jutri ali pojutrišnjem, ampak že za danes, se je treba že danes boriti in se ji upreti. Gre namreč za srečo, neodvisnost in bodočnost slovenskega naroda.“ Ustanovitev komunistične stranke „naj olajša slovenskemu narodu izpolnitev njegove zgodovinske naloge, s tem da bo v sebi združila vse pozitivne in razvojne sile v borbi za enakopravnost in srečo naroda.“ Ta nova stranka hoče „rešiti slovenski narod pred grožnjami Hitlerjevih in Mussolinijevih krvnikov. Hoče tudi uresničiti njegovo narodno samostojnost, s tem da ga bo rešila uboštva in ropanja ter mu zagotovila veselo in dostojno življenje.“

Tukaj smo v kratkih obrisih podali smernice, katerih se držijo naši komunisti pri svojem podtalnem delu. Zdej tudi vemo, kdo se skriva za tem protifašističnem gibanju pri nas.

Naši kmetje zahtevajo višje cene mleku

Veliko kmečko zborovanje na „Stari pošti“.

Zveza mlekarških zadrug v Ljubljani in Mlekarsko društvo za Ljubljano in okolico sta koncem prejšnjega meseca započeli akcijo, da se cena mleku primerno zviša. Kot razloge, ki to zvišanje upravičujejo navajajo: Letos je n. pr. prav slaba krmska letina; močna krmila so se običajno podražila; podražile so se nadalje vse druge kmetijske in življenjske potrebščine. Vse to je tako slabo vplivalo na mlečno produkcijo, da so kmetje marsikje začeli reji krav mlekaric opuščati in se vračati k reji plemenske živine, odnosno k pitanju živine. Produkcija mleka je tako rapidno nazadovala, da bi bila ogrožena celo preskrba mest in industrijskih krajev z mlekom, če bi razvoj šel še nekaj časa v tej smeri.

Zato je akcija zgoraj omenjenih organizacij našla na splošno zelo ugoden odmev, predvsem seveda med mlečnimi producenti. Kar se tiče ljubljanskega trga se je zvišanje cen izvedlo brez posebnih težav; isto velja tudi za jese-niški trg; le na kranjskem in tržiščem trgu je nastala velika zmeda, ker zalagajo ta trga kmetje - producenti direktno, poleg njih pa tudi mlekarške zadruge in prekupci z mlekom. Ker zlasti kmetje-producenti niso točno poučeni o položaju mlečne trgovine, prekupci pa itak nimajo interesa, da bi se cene mleku zviševale, se je pokazalo za potrebno, da se priredi večje kmečko zborovanje, kjer naj bi se prizadetim pojasnil položaj in dalo potrebna navodila.

Zato je Zveza mlekarških zadrug sporazumno z mlekarškimi združenji kranjskega okraja sklicala za ponedeljek dne 6. t. m. v dvorano hotela Stara pošta veliko kmečko zborovanje.

Zborovanje je vodil predsednik Gorenjskih mlekarških zadrug g. L. Novak iz Naklega, ki je tudi obenem predsednik Zveze mlekarških

zadrug. Kot govorniki so nastopili: g. J. Zupan, tajnik Gorenjskih mlekarških zadrug, g. I. Benko, tajnik Zveze mlekarških zadrug, g. A. Lesjak, ravnatelj Gorenjske kmetijske zadruge v Kranju, g. ing. Jože Erpič, banovinski mlekarški referent in končno banski svetnik in posestnik g. J. Brodar.

Udeležba je bila izredno velika, saj je bila dvorana Stare pošte nabito polna in to skoraj samih kmečkih gospodarjev, ki so vsi vztrajali do konca.

Iz izvajanj posameznih govornikov povzemo:

G. Zupan je kot dokaz, kako so zahteve kmeta upravičene, navajal razmerje med ceno mleka in ceno kmetijskih potrebščin, kakšno je bilo pred vojno in kakšno je danes. Izredno zanimive in poučne podatke, ki jih je zborovalec navedel g. Zupan, bomo skušali ob priliki priobčiti v posebnem članku.

G. Benko se je uvodoma spomnil velike kmečke manifestacije, ki je bila v Kranju dne 22. avgusta t. l. in jo primerjal z današnjim zborovanjem. Dejal je med drugim, da bi to zborovanje sploh ne bilo potrebno, če bi bil gorenjski kmet v resnici tako zaveden in složen, kot je dne 22. avgusta t. l. v Kranju predstavljal. Ali pa — je dejal nadalje — znači današnje zborovanje, da se za to, kar je gorenjski kmet omenjenega dne zahteval, sploh nikdo ne zmeni.

Apeliral je na zborovalce, da pokažejo stanovsko zavest in enotnost.

Ko se je v svojih izjavah dotaknil delovanja prekupcev z mlekom, je izjavil, da smatra za primerno in potrebno, da protestira proti neomejeni svobodi, ki jo prekupci uživajo; protestiral je, da sta se v zadnjem času v rejonih mlekarških zadrug v Šenčurju in Komen-di mogla nemoteno vsidati dva nova prekupca,

Ko je kočno postavil vprašanje kako doseči to, kar smatramo za upravičeno, je zborovalec zagotovil, da gre razvoj našega mlekarstva v povsem pravilni smeri, namreč v smeri, da bo prej ali slej pri nas mlekarstvo združništvo združevalo vse mlečne producente in razpolagalo z vso mlečno produkcijo.

Za sedaj pa je nujno potrebno, da se osnujejo posebni odbori, v katere se morajo pritegniti tudi organizacije Kmečke zveze.

Zborovalci so vzeli govornikova izvajanja na znanje z nedeljenim odobravanjem.

Gospod Lesjak se je v svojih izjavah dotaknil novega zadrugnega zakona, kritiziral gospodarsko politiko „Prizada“, ki je taka, da ima Slovenija od nje le škodo. Obsojal je tudi mišljenje in razvade meščanov — konzumentov, ki imajo za vse drugo denar, da bi pa tudi pridelke kmeta primerno plačevali, so se že čisto odvadili. Sklicujoč se na uspehe Gorenjske kmetijske zadruge, je zborovalec dokazoval, da je v združništvu edina rešitev in zato naj se združništva vsi z vso vneto oklenejo.

G. ing. Erpič, banovinski mlekarški referent je poudaril, da kmeta ne opravičuje samo razlika v cenah, da zviša ceno mleku, ampak tudi dejstvo, da ima vsak človek pravico do dostojnega življenja.

Opozarjal je na veliko razliko pri vnovčevanju mleka, kadar se isto vnovčuje v svežem stanju ali pa predeluje v mlečne izdelke. Dočim je vnovčevanje svežega mleka vsaj za silo

o kaki rentabilnosti. Ker pa so mlekarške zadruge primorane ravno večino mleka predelati, se morajo zato boriti z največjimi težavami. Opozarjal je zborovalce kako nujno je, da so kmetje organizirani, ker le organiziranim kmetom more in sme tudi oblast nuditi svojo pomoč.

Svetoval je, da naj se na vprašanju pravičnih cen za mleko zainteresirata tudi Kmečka zveza in Kmečka zbornica. Zaenkrat naj se pošlje Kmečki zbornici posebna resolucija, da se jo opozori na važnost tega dela.

Končno je banski svetnik g. Brodar pojasnjeval in dopolnjeval izvajanja predgovornikov. Predvsem je poudarjal, da je naš kmet do sedaj preveč politiziral, premalo pa se je brigal za gospodarska vprašanja, kaj še, da bi pri rešitvi teh vprašanj sam sodeloval. Poročal je nadalje, da je bil pred kratkim pri g. banu, katerega je opozarjal na težave kmečkega stanja ter da mu je g. ban zagotovil vso pomoč. Da pa bo pomoč banske uprave in drugih oblasti kaj zalegla, je nujno, da je kmečki stan stanovsko in gospodarsko organiziran.

Končno je bilo sklenjeno, da se osnujejo posebni odbori, v katere naj bi vstopili zastopniki mlekarških zadrug, kmečkih zvez in eventualno tudi mlečnih prekupcev.

Kmečki zbornici je bila poslana obširna resolucija, v kateri je bila naprošena, da se tudi ona prične zanimali za vprašanje slovenskega mlekarstva.

rentabilno, ni pri mlečnih izdelkih niti govora

Praznik Brezmadežne in delo po tovarnah

Praznik Marijinega Brezmadežnega Spočetja je za katolike zapovedan praznik in je vsak katolik po svoji vesti dolžan ta dan vzdrževati se hlapčevskih del in se udeležiti sv. maše. Kolektivna pogodba za tekstilno delavstvo določuje, da more delavstvo glasovati, če se obratuje ali ne, v tovarnah na gotove zapovedane praznike; med temi prazniki je tudi praznik Brezmadežnega Spočetja 8. decembra in tudi praznik Sv. Treh Kraljev.

Zadnjič je Gorenjec pisal o tej zadevi in z obžalovanjem ugotovil, da je tako kolektivno pogodbo podpisala tudi organizacija „krščanskega socialističnega delavstva. Nekateri so se radi te opazke razburjali. Mi to ponovno obžalujemo, da je tako kolektivno pogodbo podpisal kak katolik, ker je ta kolektivna pogodba, kolikor se tiče praznovanja praznikov — nemoralna. Katolik je po svoji vesti dolžan praznovati zapovedane praznike. Za njega oziroma za njegovo vest tu ni nikakega „glasovanja“. Ali naj mi še glasujemo, če smemo ubijati, krasti ali goljufati? Za katolika v tem oziru velja samo dolžnost vesti, da spolnjuje božjo in cerkveno zapoved. Ker sedanja kolektivna pogodba prepušča delavstvu na izbiro, ali bo kršilo božjo in cerkveno zapoved ali ne, je nemoralna. Poleg tega pa taka kolektivna pogodba daje priložnost za nasilje nad svobodo vesti katolikov. V tovarni je recimo velika večina delavcev, ki bi glasovali, da se mora obratovati na zapovedan praznik. Vestni katoliki so sedaj primorani proti svoji vesti na zapovedan praznik prelomiti božjo zapoved in delati proti svoji vesti. Taka kolektivna pogodba daje torej priložnost za nasilje nad katoliško vestjo, zato je nemoralna. Katolik bi je ne smel nikdar podpisati.

Ko pa je že enkrat v kolektivni pogodbi dana taka nemoralna določba, je vsak katolik po svoji vesti dolžan glasovati za to, da se spoštuje zapovedan praznik. Kdor glasuje za to, da se na zapovedane praznike dela, greši in celo smrtno greši!

Ob priliki glasovanja po kranjskih tovarnah pa so se odkrile misli mnogih. Delavstvo je moglo sedaj samo videti, kako besno sovraštvo do vsega, kar je katoliškega, nosijo nekateri v svojih dušah. Ker so nekateri nagovarjali po tovarnah svoje tovariše in tovarišice, da so dolžni glasovati po katoliški vesti, so jih napadali z najgršimi psovki, kletvinami in celo z grožnjami, da bodo vrženi ven iz tovarn, ker agitirajo za to, da se na praznik ne dela. Katolikom niti svobode vesti ne puste, niti jim ne smeli niti braniti svojega verskega prepričanja. Kako grde kletvine in zmerjanja na račun katoliških duhovnikov so si nekateri odpadniki dovolili po tovarnah. Take besede so se slišale, da jih ne smemo zapisati. Gonja proti veri in cerkvi je nekateri že tako zdemoralizirala, da se ne sramujejo niti barbarskih psovov in zmerjanj.

Vsa čast pa zavednemu katoliškemu delavstvu, ki je glasovalo po svoji vesti po tovarnah, da se spoštuje naš največji Marijin praznik. Prav razveseljivo je dejstvo, da se po največjih kranjskih tovarnah radi izida tega glasovanja 8. decembra ni obratovalo. Tovarne Intex, Jugočeška, Heller so si tak dan v celoti počivale, v Jugobruni je le v tiskarni glasovanje tako izpadlo, da so le v tem oddelku obratovali, vsi drugi pa so počivali, na Primskovem so v tovarni Prah obratovali. Čudno se nam zdi, da so obratovali tudi v Majdičevi elektrarni popolnoma brez potrebe, ko niti ne obstoji za tamkajšnje delavstvo kaka tozadevna kolektivna pogodba. Omenjeno tvrdko javno vprašamo, kdo je odgovoren, da se je na tako velik praznik gonilo delavstvo na delo? Pozivamo tudi javno oblast, da gleda, s kakšno pravico se je delalo po onih delavnicah, kjer se ni glasovalo in kjer ne obstoji kaka kolektivna pogodba. Oblast naj zaščiti svobodo vesti katolčanov v katoliški deželi. Konec mora biti temu, da bi kdo katolike proti njih vesti na zapovedan praznik gonil na delo.

Hranilnica in posojilnica v Kranju

Prav lepo se uveljavlja v gospodarstvu. Dotok novih vlog je precejšen. Kljub težavam v prejšnjih letih ni prosila zaščite. Poznana je v gospodarskem svetu kot ugleden denarni zavod. Zato more izdatno podpirati katoliške organizacije.

Kakor čujemo namerava omogočiti povečavo Ljudskega doma in zgradbo drugih naprav, ki so za razvoj katoliških organizacij nujno potrebne.

To pa ne gre v račun onim skupinam, ki bi

vsako katoliško gibanje hotele utopiti v žlici vode. Kakor skušajo jemati ugled vodilnim možem katoliškega gibanja, tako so se tudi spravili nad hranilnico.

Raztrosili so vest, da predsednik hranilnice in posojilnice v Kranju kupuje in plačuje njegove vlozne knjižice „po dnevnih cenah“, to se pravi, da naj bi jih kupoval po nižjih cenah kot pa so vloge v resnici vredne. Celo tako daleč so poučeni, da je predsednik kupil vložno knjižico hranilnice in posojilnice na jesenih za 70% in nato urgiral prepis te vloge pri kranjski hranilnici, katera pa mu je po svojem ravnatelju prepis odklonila. Vse to je neresnično in zlobno zavito. Hranilnični predsednik ne kupuje in ni kupil nobene knjižice kranjske hranilnice niti ni urgiral prepisa

vložne knjižice jeseniške hranilnice ter to tudi ni bilo možno, ker ni imel pri kranjski hranilnici nčesar prepisovati. Nasprotno je skušal neki dolžnik z vložno knjižico plačati celoten dolg. Hranilnični ravnatelj mu je pojasnil, da hranilnica sprejema vložne knjižice le pod pogojem, če se istočasno plačata 50% terjatve v gotovini. Ta dolžnik pa je nato predsedniku zatrjeval, češ, da mu je ravnatelj zagotovil sprejem vložne knjižice brez plačila gotovine. Ker pa tako postopanje ne bi odgovarjalo sklepu načelnstva, se je predsednik takoj obrnil telefonično na ravnatelja, ki mu je pojasnil, da je zatrjevanje dolžnika neresnično. Poskus dolžnika se je izjalovil, ker sta hranilnica in njen predsednik postopala popolnoma pravilno.

da nočemo zaostajati za onimi organizacijami, ki imajo vsakovrstne privilegije in podpore od države.

Zelo zanimiva bo orodna telovadba izbranih telovadcev, ki bodo izvajali svoje precizne vaje na konju, bradlji in drogu.

Na veselo svidenje! Bog živi!

Fantovski odsek in dekliški krožek, Kranj.

Moralni škandal. V Narodnem domu v Kranju, v tem „naprednem in kulturnem ognjišču“ so zadnji čas ponovno igrali opereto „Pesem ljubezni“. Igra sama kakor tudi glasba je čisto navaden „šund“, ki je pač primerna hrana za družbo, ki se zbira v kranjskem Narodnem domu. Naravnost škandalozen pa je bil nastop baleta pri tej opereti, kjer so nastopale ženske tako pomanjkljivo oblečene, da se mora nad tem zgražati vsak količjak moralno čuteč človek.

Še večji škandal pa je, da je bila v gimnaziji javno razobešeno vabilo, s katerim so bili vabljeni dijaki in dijakinje, da gledajo to moralno brozgo. Mnogo dijakov se je seveda udeležilo teh predstav. Šolsko oblast javno vprašamo, kako se stinja z moralno vzgojo naše srednješolske mladine, to dejstvo, da gimnazijski ravnatelj kranjske gimnazije dovoljuje mladini obisk takega nemoralnega „šunda“.

Enako se čudimo, kako more srednješolska mladina kranjske gimnazije obiskovati razne kino predstave v Narodnem domu, ki tudi niso za njo primerne.

Karakteristično in nad vse obžalovanja vredno je tudi dejstvo, da se publika, ki obiskuje Narodni dom, zabava pri takih predstavah, ne da bi se od strani takozvane „napredne“ javnosti dvignil kak protest proti temu.

ZAKS — Kranj. V ponedeljek, dne 13. decembra t. l. bo v hotelu Stara pošta ob pol 9. uri dop. občni zbor podružnice ZAKS kranjskega okraja.

Dnevni red je sledeči: 1. Čitanje zapisnika, 2. poročilo odbora, 3. poročilo zastopnika Zveze, 4. volitve odbora, 5. predlogi in slučajnosti.

Za člane udeležba obvezna, nečlani iskreno vabljeni, pridite točno.

Oddaja občinskih dohodkov v zakup. Občina Kranj bo oddala za čas od 1. aprila 1938. do 31. marca 1939. na javni dražbi v zakup občinske dohodke in sicer občinski tehnični pri kolodvoru in pred „Bekselom“ ter sejmnino na Mestnem trgu. Dražba se vrši v torek, dne 14. decembra 1937. ob 11. uri v občinski pisarni, kjer so na vpogled med uradnimi urami tozadevni pogoji.

Dražba lova. Pri sreskem načelstvu v Kranju se bo dne 15. decembra 1937 ob 10. uri v sobi

št. 5 vršila javna ustna dražba lastnega lovišča agrarne zajednice „Planine-Javornik“ na območju občine Sv. Katarina.

Površna lovišča znaša 235.6025 ha, izklicna cena din 600.—.

Zakupna doba traja od 1. aprila 1938 do 31. marca 1950.

Vsak dražitelj mora pred, početkom dražbe položiti varščino v znesku izklicne cene ter se mora izkazati z veljavno lovsko karto.

Če dražba ne bi uspela, se bo vršila vnovična dražba brez posebnega razglašja dne 20. decembra 1937 ob isti uri in na istem kraju, eventualno pod izklicno ceno.

Podrobni pogoji so interesentom na vpogled pri sreskem načelstvu med uradnimi urami.

Osebnosti. Z odlokom prometnega ministra je postavljen za uradniškega pripravnika g. Adolf Mavčič ter obenem dodeljen na železniško postajo Lesce-Bled. Čestitamo!

V našem zadnjem poročilu o vlomih v rožensko cerkev smo označili kot krivca nekoga 16 letnega P. M. iz Male Rupe. Ker nekateri sedaj to ime postavljajo v zvezo z rodbino pok. Jakoba Minarja iz Male Rupe, moramo resnici na ljubo odločno zanikati vsako zvezo med stvarnim vlomcem in pa imenovano družino.

Tujsko-prometno društvo v Kranju ima svoj občni zbor v torek 14. decembra v hotelu Kranjski dvor in sicer zvečer ob 20. uri. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev, razni predlogi, volitve novega odbora ter obenem program za delo v l. 1938.

Zadnji petek so postavili delavci pri gradnji novega mostu lep mlaj na sredini mostu ter ga okrasili z zastavami. Tega dne so namreč postavili ogrodje za streho ter tako po celi dolžini mostu prišli do određene višine. Deževno vreme je precej oviralo delo. Sedaj se morata postaviti še dva loka ter nekaj mostov, pa bo most zgrajen. G. Kavka upa, da bo most v dveh tednih dogradil, če ga vreme ne bo oviralo.

Blejska kočja na Pokljuki, 10 minut oddaljena od Mrzlega Studenca, na Grajski Planini je

Kožuhovino

vseh vrst, boe, kožuhovinate moške in damske ovratnike, kupite zelo ugodno pri

Crobath - Kranj

Velika izbira!
Nizke cene!

Nesreča na lovu

Prijatelj obstrelil prijatelja

V nedeljo, dne 5. t. m. se je na lovu v Podbrezjah na Gorenjskem zgodila sledeča nesreča. Na lovu na zajce in race sta med drugimi lovci v vrsti korakala Belizar Keršič, akademik, sin predsednika višjega sodišča g. Petra Keršiča in Ciril Markelj, posestnik in mlinar v Podbrezjah, ter zalezovala v Bistrici se nahajajoče race. Njima so sledili oče ponesrečenca g. Peter Keršič, predsednik višjega sodišča v

Ljubljani in g. Jakob Keršič, posestnik iz Dolenj. Pri tem zalezovanju se je vsled gostega bičevja sprožila puška Cirilu Markelju in strel je zadel g. Belizarja Keršiča — na kratko razdaljo v hrbet. Ponesrečenca so takoj v spremstvu zdravnika odpeljali z avtomobilom g. Ranta v Ljubljano v Lanišče. Stanje ponesrečenca je precej težko.

Tedenske novice

KRANJ

Za novo igro so v Ljudskem domu že prav pridno pripravljajo še pred božičem bo kranjsko Prosvetno društvo uprizorilo dr. Ogrizovičovo „Hašanagino“, ki prikazuje notranje trpljenje žene in dobre matere. Vsi igralci nastopijo v turških oblekah. Glede na to silno tragedijo, ki je napisana po najlepši srbski narodni pesmi, že danes opozarjamo na 18. in 19. december — trdno prepričani, da bo dvorana premajhna, kot je bila letos še vedno pri vseh prireditvah v Ljudskem domu.

Miklavž je imel mnogo dela v Ljudskem domu. Popoldne se je kot še nikdar kar trlo maledga živčava, ki se je v strahu in napetem pričakovanju stiskal k mamicam, zvečer pa, kdor je prišel pozneje, tudi ni več dobil stola pri mizah. Otroci so z veseljem spremljali ljubko petje angelčkov in Miklavževe besede. Večerni

udeleženci so se od srca nasmejali ob Miklavževem na mestne prilike apliciranim govoru, ki ga je narekoval njegov „kolega“ — Anton. Prav dobro je zamislil, da je bil popoldanski „svetnikov“ prihod rezerviran samo za otroke. Želeli bi le, da se prihodnjici to izvede še popolnejše. Odbor Prosvetnega društva v Kranju se prav lepo zahvaljuje vsem prijateljem, da so mu velikodušno omogočili s svojimi darovi obdariti nad 100 potrebnih otrok in jim s pečivom in šolskimi potrebščinami tako pripraviti neskajljeno veselja.

Pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačenca priredita Fantovski odsek in dekliški krožek v Kranju telovadno akademijo v soboto 11. decembra ob pol 9. uri zvečer in v nedeljo 12. t. m. ob 4. uri popoldne. Spored je zelo pester in bogat. Z akademijo hočemo dokazati, da živi v nas pravi duh katoliških telovadcev, in

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Mimica Zagorska:

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetskih uporov na Gorenjskem.)
(D dalje)

„Samo z grajskimi vleče. Dobro so si v komolec. Le po tlačanu, vse po njem! Kar pobiti ga!“
Star Bohinjec si je popravi širokokrajnik in zapretil proti cerkvi.

„Le naj vleče z grajskimi, bo že videl!“

„Bog ve, koliko so mu grajski dali, da se tako poteguje zanje?“

„O, zastoj se že ne. Vse po tlačanu, vse po tlačanu, še duhovni gospod, o katerem bi vendar človek mislil, da je pravičen in boljši od drugih,“ so žalostno vzdihovali tlačani.

„Saj ne bo nič s puntom,“ je nekdo dvomil. „Grajski gospodje bodo najeli duhovnike, da nas bodo zamaševali.“

„Kaj izate?“ je vprašal Rado Veharjev, ki je prijezdil mimo.

„Ne. Kaj je tam?“

„O, da bi ti slišal pridigo! Presneto nas je pestil župnik in nam obetal časne in večne kazni, če se homo puntali.“

„Tlačan je res siromak,“ je tožil oni stari Bohinjec. „Z vsem mu pretijo z biričem in hudičem.“

„Pomagaj ti, Rado!“ so klicali možje.

Mladi Vehar jih je mrzlo motril.

„Mar sem jaz vsegamogoben?“

„Svobodnjak si, tebi ne more nihče do živga.“

„Hm. Zakaj se pa sami ne zganete? Mar jaz ne delam zadosti? Ali nisem že vsega obletal in iskal zaveznikov? In vi?“

„Mi smo s teboj!“ so glasno zavpili.

„Teda bodite možje, ne otroci! Čemu zabavljate čez župnika? Pustite duhovne gospode v miru, saj vam nič nečejo. Oni imajo nalogo, da nas učijo pokorščine, mislijo pa morda drugače. Ubogajte me, če hočete sebi in svojim dobro.“

„Mi hočemo za teboj, Rado! Za teboj, kamorkoli!“

Svobodnjaku je zažarel obraz, ponosno je prikimal in zagnal konja.

„Na sejem moram. Zanesite se name!“

Zdirjal je proti sejmišču, koder je kar vrelo ljudstva. Vsa bohinska dolina in blejska okolica je bila zbrana tukaj. Na velikem sejmišču so prišli vsi

skupaj, eni prodajati, drugi kupovati, tretji pa na ogled. Dobro je bilo tedaj v Bohinju. Domačini so prodajali železo in železne izdelke, kupcev je bilo dosti od vseh strani. Prišli so italijanski kupci, celo beneški trgovci so bili med njimi. Ti so kupovali živino in železo kar na debelo. Največ so ga imeli tisti iz Stare Fužine in oni iz plavža svete Heme v Nomnju. Železo, ki so ga toplili in predelavali v Bohinju, je bilo večinoma izkopano na Rudnem polju. Plavži so bili vir blagostanja za Bohinj in bližnjo okolico. Tuji kupci so prevzemali blago, plačevali so ga z beneškimi zlati, srebrniki niso videli vmes.

Rado Veharjev je privezal konja v gostilni pri „Jezeršču“. Notri je bilo le malo pivcev, večinoma so se gnetli na sejmišču. Sedel je za veliko mizo in ukazal prinesiti vrč medice. K njemu je stopil nekdo in mu ponudil močno desnico v pozdrav.

„Na dobro srečo, Vehar!“

„Bog ti jo daj! Kaj pa iščete danes tu, Klander?“ je vzkliknil svobodnjak in stisnil starcu roko.

Semenj je, pa sem prišel malo pogledat sem. Ob taki priliki vidiš in slišiš nekatero neumno, pa tudi pametno stvar. Treba nam je poznati ljudi, ker kolikor glav, toliko različnih mnenj.“

„In vsa ta mnenja se morajo strniti v eno samo. Le ena volja naj vodi nas vse, nihče naj se niti v mislih ne zoperstavlja. In tista volja naj bo vaša, Klander.“

Starcu so se modre oči zableščale od veselja.

„Vesel sem tvojega zaupanja, Vehar. Osivel sem v vednih nadlogah, hrbet se mi je upognil pod težo grajskega biča, zato vem marsikaj. Vem, na katerem koncu je treba prijeti gradove, če jih hočemo ukrotiti. Trdovratne zverine so to in treba bo silne moči, da jih ukrotimo.“

„Za vašo in božjo pomočjo homo zmagali. Sinoči, ko sem bil pri vas, mi niste nič omenili, da mislite danes v Bistrico. Vendar še ni prepozno. Povabim vas na svoj dom, da boste videli, odkod sem.“

„Star sem, težko grem na Gorjuše.“

„Zavezniki se moramo vendar poznati med seboj. Videli boste, da ne sedi pred nami berač.“

Ponosni svobodnjak je drzno pogledal Klandra in stresel z glavo, da so se mu zmajali gosti temnokostanjevi kodri.

Od sosednje mize sta prišla dva moža z majolkami. Svobodnjaku Martin s Koprivnika in Ožbalt iz Nomnja sta pozdravila Radota.

„Smeva prisesti k vašini mizi?“ je vprašal Martin.

„Tu je prostor za vse, ne samo za naju,“ je odgovoril

Rado.

Svobodnjaka sta prisledla in kmalu so se začeli živahno razgovarjati.

„Prijatelja Klandra vabim, naj gre z menoj pogledat k Veharju na Gorjuše,“ je pojasnil Rado.

„Kakor grof je na tisti samotni,“ je hvalil Ožbalt iz Nomnja. „Nihče mu ne more do živga, še sam Hartman mu ne upa kratiti svobode. Kamor pogledaš, povsod je vse njegovo.“

„Samo težko gospodari, ker je sam,“ je hitel Martin s Koprivnika. „Mati je že stara, mojih let mora biti, če je par zim mlajša. Jaz sem mu že večkrat svetoval, naj se oženi.“

„Kaj bi se ženil,“ je Rado ošabno napel ustnice. „Za delo vas ne manjka in mati so še trdni. Mlad sem še in čas imam.“

„Vseeno. Za nekaj očetov vem, ki bi se ne branili dati hčera tebi, samo če bi ti z besedo namignil.“

„Tudi jaz vem,“ je odgovoril Rado, „pa pustimo raje to v nemar in se pogovorimo kaj drugega. Sinoči, Klander, ko sem odhajal od vas, sem se oglašil še na Brdih. Kres jim je že dogoreval, ko sem prišel.“

„Glej, ta vas ni zvesta, kakor se mi zdi. Hribar bi pač, toda on je tlačan in se boji. Pa tudi pravega vpliva nima, odkar so mu vzeli meč in odstrigli lase.“

„Obljubili so zvestoto. Hribar bo držal prisego.“

„Bo. Toda drugi? Meniš, da se smemo zanesti?“

„Brez skrbi,“ je potrdil Rado.

„In Bohinji?“

„To je slama, ki jo more užgati ena sama iskra. Samo še ena krivica, pa se vsi hkrati pridružijo vam.“

„Kdaj se to zgodi?“

„Če ne prej, jeseni ob pobiranju desetine gotovo.“

„No, nekajkrat bodo že moje stare noge morale prehoditi pot v Bohinj, ker na konja ne morem več. A ne zdi se mi škoda truda, saj bo vendar rodil sad, ki ga bodo uživali še pozni rodovi.“

„Seveda.“ Rado je izpil zadnjo medico in postavil glavnost nazaj na mizo, zraven je položil denar, ker oštirja ni bilo od nikoder. „Malo pojdem pogledat po sejmišču, popoldne, če hočete, pojdite z menoj.“

„Danes ne utegnem, drugič se bom oglašil pri tebi. Ko si vse ogledaš, pridi malo nazaj, se bomo še kaj pogovorili.“

„Oglašim se,“ je dejal Rado, si popravi kratki meč ob boku in ogričil čez belo srajco kamizolo iz ustrojene gamsove kože. Popravlil si je še šopek za širokokrajnim klobukom in odšel od Jezeršča.

od 1. decembra odprta in oskrbovana. Na razpolago je 10 ležišč za prave smučarje in turisti. Za one, ki iščejo komforta, koča ne odgovarja, ker je opremljena čedno vendar brez električne razsvetljave in tekoče vode. Popoln mir je zagotovljen, ker niti radio ni še napeljan in gramofona tudi ni.

Oskrba je dobra in poceni, dnevni pension z dvema malicama in trikratno menažo stane samo do din 40.—

Člani športnih klubov kakor tudi člani SPD uživajo pri cenah prenočišča poseben popust. Snega je na Pokljuki sedaj dovolj in je smuka prav dobra. Prijatelji belega športa vabljeni. S. K. Triglav na Bledu.

ŠMARTIN PRI KRANJU

II. prosvetni večer bo v sredo 15. decembra 1937 ob 8. uri zvečer v dvorani Šmartinskega doma, ki ga priredijo Prosvetno društvo. Predavatelj pride dr. Janko Kalan iz Kranja. „Naša vera v posmrtno življenje.“

Opozorjamo vse člane društva, da v obilni udeležbi obiskujejo prosvetne večere, kateri so namenjeni predvsem članom društva in na katerih bodo za sedanjí čas zelo važna predavanja.

Prosvetno društvo priredi v nedeljo 12. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v Šmartinskem domu igro v petih dejanjih. „Kapelica na Šmarni gori“. K tej lepi predstavi vljudno vabljeni!

ŠKOFJA LOKA

Požari. V zadnjem času je postala škofjeloška okolica pozorišče treh požarov. Pri zadetosti so vasi Šutna, Zabnica in Sv. Dun. Najprvo je gorelo pri Brojanovih na Šutni, teden kasneje je sredi noči izbruhnil požar v listnjaku posestnika Martina Bernika v Zabnici. Bila je nevarnost da zajame ogenj vso domačijo. Iz stelnjaka se je ogenj razširil na vse gospodarsko poslopje. Prihitieli so gasilci iz Zabnice in Sv. Duha. Motorji sta delovali celih šest ur, potem šele se ni bilo več bati hujšega. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

V noči od torka na sredo 23. nov. pa je zopet izbruhnil požar in sicer na gospodarskem poslopiju posestnika Porenta Franca pri Sv. Duhu, po domače pri Mohorju. Požar je nastal okoli pol 10. ure zvečer. Na podu in šupi je bilo več tisoč kg. slame, sena itd. okoli so pa bile naložene butare. Vsled tega je bil ogenj ogromen. Sredi temne noči se je videlo daleč naokoli kot pri belem dnevu. Zato je bilo plat zvona tudi prav v vseh cerkvah v okolici. Gasilci so prihitieli iz Sv. Duha, Zabnice, Stražšča, Stare Loke in Škofje Loke, ki pa so se radi pomanjkanja vode morali bolj omejiti na varstvo drugih poslopij, kakor pa na gašenje. Porenta trpi ogromno škodo tudi radi tega, ker mu je pogorelo skoro vse poljsko orodje, slamožnica itd. Bajte je začelo goreti, kar na dveh koncih hkrati in zato je še bolj verjetno, da je bil požar podtaknjen. Pri tem ognju se je zlasti pokazala pri škofjeloški četi nučna potreba po lastnem avtomobilu.

Škofjeloški kolodvor dobi peron. Ze davna želja prebivalstva se bo uresničila. Po velikem trudu in naporih vsemogočih činiteljev, da se zgradi na škofjeloškem kolodvoru peron, bo želja končno postala resnica. Ze prejšnji teden so delavci začeli izkopavati temelje za gradbo perona. Železniška uprava je uvidela nužno potrebo in je odredila, da se zgradi v vsej dolžini kolodvorskega poslopja in v širini do prvega tira peron kot je bil prej v Ljubljani. Prebivalstvo je hvaležno upravi, da je končno le rešila to nužno vprašanje.

Odlikovanje. Škofjeloška gasilska četa je odlikovana za vestno izvrševanje svojih dolžnosti z redom sv. Save V. stopnje. Čestitamo.

1. decembarska proslava, katero je organizirala občina, je prav lepo uspela. Dopoldne je bila sv. maša v cerkvi sv. Jakoba, katere so se udeležili zastopniki vojske, raznih oblasti, šolska mladina z učiteljstvom itd. Zvečer pa je bila bakljada, ki se je začela razvijati izpred nove ljudske škole, čez Spodnji trg na Glavni trg, kjer je imel g. podžupan in banski svetnik Lovro Planina kratek a jednat govor. Bakljade se je udeležila šolska mladina z učiteljstvom, obe godbi, Lubnik in vojaška, zastopstva raznih društev, zlasti mnogo številni so bili člani Prosvetnega društva in gasilci v krojih itd. Vsi navzoči so navdušeno vzklikali kralju, narodu in državi. Sokol se proslave ni udeležil pač pa je imel svojo lastno proslavo v svojem domu.

Miklavž. Miklavž je pri nas potekel še dosti mirno. V Društvenem domu je bilo obdarovanje dvakrat. Popoldne je imela mladina tak živčav, da je bilo veselje. Zvečer pa je pri ogromni udeležbi, saj so morali ljudje celo odhajati, sijajno uspela opereta „Miklavž prihaja“ pod spretno dirigentsko palico. Vsi so bili z večerom prav zadovoljni.

Tako je prav! Delavstvo v „Intex“ tovarni na kolodvoru je z veliko večino glasovalo proti delu dne 8. decembra. Zato tovarna ta dan ni obratovala. Tako je prav!

Občni zbor čebelarске podružnice, bo v nedeljo dne 12. decembra ob 9. uri v mestni sejni dvorani, z običajnim dnevnim redom. Pred občnim zborom bo predavanje o čebelarstvu, katerega bo imel g. Majer Julij, nadučitelj iz Dobha pri Ljubljani. Na občni zbor se vabijo prav

vsi člani, želeli pa bi bilo, da se tega važnega predavanja udeleže tudi člani sosednih podružnic.

BESNICA

Prosvetno društvo v Besnici priredi v nedeljo 12. t. m. ob sedmih zvečer v gasilskem domu ljudsko igro v treh dejanjih „Dobrava“. Zgodba je vzeta iz življenja naših neosvojenih bratov, ki žive v robstvu v Italiji, zato jo pridite pogledat v velikem številu.

Vabijo „gralci! — Bog živi! Zalostne in slabe volje nas je letos obiskal sv. Miklavž, zato pa nam je nasul malo snega in nam pokvaril pota, drugega pa nič.

Lahko je bil zalosten, ko najde med nami vsako leto manj poštenih ljudi. Saj je moral zabeležiti v letošnjem letu v naši župniji precej tatvin, par celo takih, ki jih smatramo za zločin.

Zadnjo tatvino je zapisal pred 14 dnevi, ko je tat odnesel neki posestnici iz Zg. Besnice 10 kokoši.

Ko pa je Miklavž gledal skozi okno, je videl, da teh ubogih kurjih kosti ne obira semo tisti, ki jih je ukradel, temveč cela družba nepoštenjakov, ki se prav nič ne menijo, da bi jih mogla zalotiti roka pravice. Zato je tudi zapisal imena teh dolgooprstnežev.

Končno pa se je Miklavž razhujil in pripomnil, da je mera potrpljenja polna, in da se zbira nad tatinskimi gnezdomi temni oblaki, ki bodo povzročili tak strah in zmedo med delniško družbo, da bodo eden drugega izdajali.

Takrat pa bo Miklavž poslal tja svojega najhujšega parkeljna, da bo povezal vse dolgooprstnežev brez razlike na spol in starost, v svojo močno verigo, ter jih tiral pred sodišče, kjer bo vsak po svojem delu in zaslugi prejel zaslužen plačilo.

Kmalu bomo doživeli veliko senzacijo, ki bo rešila marsikatero uganko in ki bo vsem v veliko zadoščenje.

PREDOSLJE

Ustanovni občni zbor Mladinske kmečke zveze za našo občino se vrši v ponedeljek dne 13. XII. ob 7. uri zvečer v društveni dvorani. Kmečki fantje, organizirajte se v stanovski organizaciji!

Silvestrovanje bo letos prvič v naši dvorani. Na sporedu petje, godba, govor in veseloigra. Fantje bodo prodajali vstopnice v predprodaji, da ne bo prevelike navala pri blagajni.

PREDVDOR

„Kralj z neba“ je naslov igri, ki jo vprizori Prosvetno društvo v nedeljo, 12. in 19. decembra, obakrat ob pol štirih popoldne v svojem domu v Predvdoru. Igro je napisal znani dramski igralec Edvard Gregorin po evangelijih in tistem času, ko se je rodil Kristus — naš Kralj. Z branjem besede božje in pesmi psalmov ter točnim podajanjem zgodovinskih dejstev ob času rojstva našega Odrašenika, se bo cela fara lepo pripravila na božične praznike.

Zato nihče ne sme zamuditi prilike, da si ne bi ogledal tega zanimivega in za vsakega katoličana pomembnega dela.

„Kralj z neba“ bo v Predvdoru prvič igran na podeželskem odru. Zanimanje za to edinstveno delo, je veliko, zato si preskrbite pravočasno vstopnice v predprodaji pri Senk Vinkotu v Predvdoru. Vse farane, zlasti pa okoličane vabimo, da pridete in v duhu doživite skrivnost rojstva Kristusa — Kralja. Ravno naš čas zahteva še in še Kristusovega nauka. „Ljubite svojega bližnjega, kakor samega sebe.“

CERKLJE

Praznik 1. decembra smo letos proslavili prav svečano. Po običajni službi božji, kateri so prisostvovali poleg šolske mladine in učiteljstva, zastopniki uradov, društev in veliko ostalega občinstva, se je razvil s farno godbo na čelu sprevod v veliko dvorano Ljudskega doma. Tam je šolska mladina, pred zbranimi udeleženci, priredila lepo uspelo slavnostno akademijo. G. govornik je razložil zgodovinski potek borbe za svobodo. Mnogo žrtev so morali doprinesiti predniki, da nam je zasijala svoboda, — a žal ne za vse Slovence, še premagno jih trpi pod tujim jarmom. Naša dolžnost je, da jim po-

magamo lajšati bol — domovino pa ljubiti ter ji z vsemi močmi pomagati graditi boljše bodočnost. Lepo slovesnost je zaključila farna godba z narodno himno.

Miklavžev večer. V nedeljo popoldne je priredilo tukajšnje Prosvetno društvo Miklavžev večer ob precejšnji udeležbi. Otroci so se zelo veselili prihoda sv. Miklavža, še bolj pa njegove radodarne roke. Miklavž jih je sicer obdaril kolikor je bilo v njegovi moči, z najpotrebnejšimi rečmi. Pripomniti moramo, da so farani razen nekaj častnih izjem prav slabo podprli nabiralno akcijo tako, da Miklavž ni mogel ustreči vsem vročim željam pridnih in pomoči potrebnih otrok.

Fantovski odsek je pridobil na orodju z novo bradljo. Fantje obiskujejo telovadne ure kakor tudi sestanke prav pridno, koliko bo uspeha se bo videlo na spomladanski akademiji.

Na Zg. Brniku so po dolgem času vendarle popravili občinsko cesto, ki pelje v Voglje. Omenjena cesta je bila zadnja leta zelo valovita ter nevarna povzročiteljica morske bolezní. Pešci kakor tudi vozniki smo prav hvaležni vaščanom in jim na izvršenem delu čestitamo.

NAKLO

Prosvetno društvo v Naklem priredi v ponedeljek, torek in sredo ob pol osmih zvečer v stari šoli delavski tečaj, ki bo izredno zanimiv, ne samo za delavce, ampak tudi za kmete.

PODBREZJE

Dekleta gospodinjstvo-kmetijskega tečaja prirede v nedeljo 12. t. m. ob 15. uri v gasilski dvorani igro „Za srečo“. Vabimo k obilni udeležbi. S tem bo zaključen trimesečni gospodinjstvo-kmetijski tečaj, ki sta ga vodili gđ. Milavec in Kovačič, ki sta se zelo potrudili, da usposobita dekleta za gospodinje kmečkih domačij.

GORICE

Naše Prosvetno društvo pripravlja za Božič božični misterij v štirih slikah: „Henrik govavi vitez“. Ta misterij naj nas prenosi in poživi za sveti prihod Gospodov. Videli bomo sad dobre krščanske vzgoje, ko gospod Henrik pripelje na dom dekletce, ki jo je našel v snegu, čeprav je vedel, da je okužena z kugo pa se vseeno ni bal, močnejša je bila njegova krščanska ljubezen. Videli pa bomo tudi njegovo sebično mater, ki jo doživljalji ob strani sina Henrika spreobrnejo na pravo pot.

Opozorjamo, da se igra vrši v nedeljo 19. decembra ob 3. uri popoldne. Prijatelji katoliške prosvete vabljeni. Predprodaja vstopnic na Praterniku v konsumu.

TRZIC

SK Sokol in SKT se nista udeležila tekme, katere se je imenovala „Tek Zed-njenja“. Tekmovala pa sta športna kluba „Fantovski odsek“ in „Ljubelj“. Kot najboljši tekač je bil član Fantovskega odseka Hladnik Rok, in s tem tudi zmagovalce že tretje zaporedno leto. Tako je postal lastnih pokala, katerega je pred dvema letoma kupila občina. Ko bi gospodje vedeli takrat, kdo bo postal lastnik pokala, gotovo ga ne bi kupili. Pregovor pravi: „Človek obrača, Bog pa obrne“. Fantovskemu odseku in Hladniku čestitamo!

Društvo „Sola in dom“ je imelo pretekli ponedeljek svoj občni zbor. Mesto predsednika g. Seljaka Antona, ki se je izselil v začetku jeseni iz Tržica, je podal celotno poročilo o delovanju društva, g. ravnatelj meščanske šole Gotard Rott. Društvo je priredilo več roditeljskih sestankov, posredovalo nekajkratov v različnih krčevih primerih, ki se tičejo vzgoje, na višjih mestih; blagajniški zaključek je pozitiven. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen naš g. župan Majeršič Janez za predsednika. Po občnem zboru se je vršil še roditeljski sestanek. G. ravnatelj Rott je predaval o dobrem in slabem vplivu čitanja knjig. — Kljub temu, da nekateri naprednjaki skušajo iti preko tega društva s tem, da se zanj ne menijo, bo društvo šlo svojo pot. Da pa bodo potrebni sestanki in društvo samo je videti iz tega, da se ljudje vedno zanimajo in se radi kolikor jim čas dopušča, udeležujejo njihovih prireditev.

Nogo si je zlomila v torek popoldan na klančku pred meščansko šolo ga. Anica Rott-

va, soproga ravnatelja meščanske šole. Isti večer si je zlomila desno roko Zadržnikova stara mati iz klavnice. Obema želimo, da čimprej okrevata.

Pokopali smo na praznik, Janeza Kramarja izpod Sv. Jožefa. Preostali naše sožalje! N. v m. p.!

Sv. Miklavž se je dobro obnesel. Takega občiska na Skali še dolgo nismo pričakovali. Tudi zvečer je bilo mnogo poštenega smeha in veselja, ko je Miklavž obdaroval odrasle.

V nedeljo popoldan ponovi Marijina družba deklet in otroci zavetišča za širše sloje svojo lepo prireditev.

Obvestila fantovskega okrožja!

VSEM FANTOVSKIM ODSEKOM OKROŽJA KRANJ!

Vodstvo Okrožja Kranj sklicuje za 12. decembra ob 1. uri popoldan v dvorani Ljudskega doma okrožni svet.

Pozivamo vse odseke, da se po svojih zastopnikih udeležijo in merodajni funkcionarji posameznih odsekov točno pregledajo decemberski dopis Zveze fantovskih odsekov, da se bodo znali ravnati po navodilih.

Bodite točni in sigurni!

Bog živi!

Vodstvo okrožja.

V soboto dne 11. t. m. in v nedeljo 12. t. m. bo priredil F. O. Kranj in dekliški krožek telovadno akademijo.

Prosim, da se posamezni odseki udeležijo v čimvečjem številu te akademije, kjer se boste prepričali, da posamezni odseki prav agilno delujejo. Pridite in se sami prepričajte.

Bog živi!

Vodstvo okrožja.

ŠPORT

S. K. Savica v Stražišču priredi v nedeljo 12. t. l. „Zimski tek“. Dolžina proge je cca 2.600 m. Start ob 11. uri dopoldne pred gostilno Josip Benedik. Proga gre dvakrat okrog Stražišča. Prijavnina din 2.— za osebo. Prvi trije plasirani prejmejo diplome. Prireditev je propagandnega značaja.

Iz pisarne Kmečke zveze

STANOVSKO STROKOVNI TEČAJI

Tečaji, ki jih organizira Kmečka zveza se vršijo dvakrat tedensko po štiri ure na dan. Vsi so zasnovani enotno, tako da so predavanja izključno popoldne in to od 2. do 6. ure.

Do danes so ti tečaji otvorjeni med drugimi tudi v Radovljici.

Dosedanje otvoritve so kazale premalo zanimanja od strani članov. Udeležba je bila tako majhna, da je skoro kazalo tečaj opustiti. Vsi krajevni odbori morajo med članstvom poagitrirati in jih opozoriti na tečaj. Vsi člani niso dobili razporeda predavanj, zato pa morajo njihovi odbori poskrbeti, da so informirani.

V nedeljo se je vršil v Vodicih ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze. Društvena dvorana se je po popoldanskem nauku skoro napolnila kmečkega ljudstva — gospodaje in tudi nekaj gospodinj. Občni zbor je otvoril in vodil najmlajši slovenski župan g. Jerala Janko. V uvodnih besedah je razložil pomen, da se ustanovi Kmečka zveza tudi v njihovi občini in podal poročilo pripravljalnega odbora. Tajnik glavnega odbora Kmečke zveze je nato v daljšem govoru podrobno razložil potrebo, pomen in delo kmečke stanovske organizacije in navdušil zborovalce. Občni zbor se je zavlekel pozno v noč, ker so se res vsa vprašanja temeljito oddejala v debati, ki se je razvila. Izvolili so dober in delaven odbor z g. županom na čelu.

Kmetijstvo

KRAVE MOLZNICE NA NASIH SEJMIH

Menda je v naravi naših razmer in krajev, da je pri nas čestokrat živinski sejem podoben bolj mestnemu „vašar-u“ kje na jugu z vpitjem, prepri in pijačo kakor mirni, resni „razstavi“, kateri so podobni sejmi v severnih državah in na katerih so primerno oskrbovanimi ter preizkušeno zdravim živalim tudi cene že več ali manj ustaljene.

Le prepagosto moramo še ugotavljati, da privedejo na naše sejme (prekupčevalci in izjemoma tudi kmetje-živilorejci) krave z dolgimi parklji (ki povzročajo živalim pri vsaki stopinji velike bolečine), živali neosnažene, predvsem pa enkrat ali dvakrat nepomolžene krave, katerim teče mleko iz oteklega vimena neprestano samo od sebe.

Ne čudimo se potem, če take krave po odgonu iz sejma takoj popustijo v molznosti, če

B. Rangus zlatar in sodni cenilec Kranj

Za Božič velika izbira. Oglejte si novo urejene izlozbe!

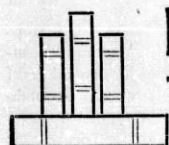
14 kar. zlato že od Din 60.— dalje. 14 kar. zlato že od Din 80.— dalje

Največja izbira ur, zlatnine, srebrnine, alkoholnih mer, optike, jedilnega orodja, kristala, največja zaloga kuku ur vseh vrst in cen. — Vsa v to stroko spadajoča popravila in izdelave se pod jamstvom strokovno, točno in solidno izvrše. — Prepričajte se pred nakupom, zahtevajte cenik.

se pri takih kravah pojavi nevarno notranje ali zunanje vnetje vimena, (volčič), in ne čudimo se, če potem taki nezavedni živinorejci v primeru obolenja živali ne pokličejo strokovnjaka-zivnozdravnika, marveč „mazača“ (ki se čudo „zastopi“ pri živini?), kateri vendar nima pojma o anatomske in morfološke ustroju živalskih organov ter o fiziološkem delovanju teh in kateri je šestokrat ravno tako neveden kakor živinorejec, ki v šestokrat opravičljivi nevednosti prižene kravo z nepomolženim vimenom na sejem.

Bodite uverjeni, da bi bilo tudi v kranjskem okraju polno nalezljivih boleznih in ogromno škode (kakor v nekaterih drugih krajih države), ako bi domači živinozdravnik s krepko roko in z vso uvidevnostjo sproti ne odpravljal zle posledice uvodoma navedenega značaja naših sejmov.

Knjige, mape, bloke, albume, odjemalne knjižice, kaširanje slik in zemljevidov, itd. izvršuje po izredno ugodnih cenah

Knjigoveznica

TISKOVNEGA DRUŠTVA

V KRANJU

(za farno cerkvijo)

Vsa dela se izdelujejo elegantno, trpežno in ceneno.

Javne knjižnice imajo popust!

NAŠA BETONSKA GNOJISČA — IN LETOŠNJE DEŽEVNO VREME.

Velike preglavice dela letošnje deževno, izredno mokrotno vreme tudi posestnikom, kateri so si zgradili nekoč nepravilna gnojisča in premajhne gnojnične jame pod gnojščici ali ob gnojščicah za shranitev gnojnice z dežjem, katera odteka z gnoja.

V globokih betonskih gnojščicah, kjer ni pravega odtoka, gnoj skoraj plava v mokrotni, gnoj se kvari, slabo razkroja in nekako zgoljeni. V premajhnih jamah pa že zdavnaj ni več prostora in ljudje sedaj pridno vozijo gnojnico na polja in travnike. Večina kmetovalcev se vendar zaveda, da sedaj izvožena gnojnica skoraj nič ne zaleže, da pomeni predvsem na lahkih zemljah ob Savi v jeseni in pozimi voziti gnojnico na polja skoraj isto, kakor voziti jo v Savo. Le spomladi in med letom ob mokrotnih dnevih gnojnica odlično deluje. Marsikateri niti ne bogve kako naobražen kmet mi je priznal, da je spomladi in poleti za korenje, peso itd. gnojnica „dušik“. Isto kot čilski soliter ali apneni dušik, je hotel kmetovalec povedati.

Ysak preudarjeni kmetovalec gradi sedaj zadosti veliko gnojnično jama in napravi to šestokrat večjo, kakor jo predpiše strokovnjak.

Vsak uvidevnejši kmetovalec bo torej gledal, da bo gnojnična jama tako velika, da bo treba gnojnico samo enkrat na leto in sicer spomladi (ali kvečjemu še nekoliko do sredine leta) izvažati.

Posebno kočljivo vprašanje za Gorenjsko, z od narave večjimi padavinami, je vprašanje gnojničnih jam v primerih, da je treba napraviti dve ločeni gnojnični jami: eno za gnojnico, katera odteka od živine iz hleva, drugo za gnojnico oz. mokroto, katera odteka od gnoja in katero napravimo pod gnojščicami ali ob gnojščicah.

Ali ste že poravnali naročnino?

Naši strokovni organi so vedno povdarjali (povzeto menda po čeških in nemških razmerah z majhnimi padavinami), da je treba za eno glavo velike živine gnojnično jama s prostornino 1½ do 2 m³ (1500 do 2000 litrov), kjer je pa treba za gnojščice še posebno gnojnično jama, v katero se steka gnojnica in vlaga samo z gnoja, pa je treba prostornino te jame napraviti nekako ¾ m³ (750 litrov) za eno glavo živine.

Izkušnja je na Gorenjskem z izredno mnogimi padavinami (posebno letos!) pokazala, da bi moralo biti razmerje velikosti obeh navedenih ločenih jam ravno obratno: gnojnična jama samo za odtok z gnoja naj bi vsebovala najmanj 2 m³, jama ob hlevu za odtok od živine pa bi bila lahko znatno manjša.

Tako mi je župan Jamnik iz Mavčič priporočeval, da mu je po svojemčasem gornjem načrtu strokovnjaka izvršena jama samo za odtok gnoja (menda samo ¾ m³ prostornine na glavo živine) bila parkrat tekom leta polna, dočim se ob hlevu po predpisu (2 m³ na glavo!) izvršena jama za odtok gnojnice samo od živine tudi v 3 letih ni napolnila.

C. g. župnik Črnilec iz Cerkelj pri Kranju pa mi je že sredi leta priznal, da mu je bila

po predpisih zgrajena gnojnična jama pod gnojščicami letos že dvakrat polna.

Menda bo v bodoče na Gorenjskem splošno graditi gnojnične jame z večjo prostornino, s prostornino za 3 do 4 m³ (3000 do 4000 litrov).

Tu in tam se spriče pogostega dežja ljudje že močno ogrevajo za to, da bi gnojščica pokrili s streho. Ob stalnem pazljivem škropljenju posebno ob poletni vročini, bi mogoče bilo pokrivanje gnoja s streho najboljšje. Vendar pa si poleti spriče pomanjkanja delavnih moči in na Gorenjskem ljudje vzamejo tako malo časa že za drugo nujno oskrbovanje gnoja (spravljanje v kocke, tlačenje in pokrivanje z zemljo), da bi bilo skoraj vprašanje, če ne bi pozabili ob hudi vročini in izsušenju gnoj tudi škropiti.

Jasno in preizkušeno je, da gnoj, ako hočemo da dobro dozori, ne sme ležati v lastni mokrotni (gnojnici), da tudi deževnica s potov oz. iz okoliških zemljišč ob gnojščicu nikakor ne sme v gnojščice in v gnoj.

Glede naprave strehe na gnojščicu radi odvratne deževnice, katera pada z dežjem na gnoj, so pa nemški strokovni krogi mnenja, da je streha za ohranitev redilnih snovi in za pravilni potek razkrajanja in zorenje gnoja priporočljiva, ni pa neobhodno potrebna, ako gnoj, ko smo ga sproti zadosti visoko (do 3 m.) zložili (kakor dela Draksler v Mavčičah 7 in Zupan na Pivkili), tudi še stalno dobro pokrijemo z zemljo.

Dobro gnoj pridelamo namreč le, če ga zlagamo in skladamo v kockah in kocke sproti delamo na tako majhni površini, da že v par dneh dosežemo končno višino gnoja, 2 do 3 metrov. Ko smo dosegli to višino, pokrijemo kocko z 10 do 20 cm visoko plastjo zemlje ali ilovice.

Kdor bi gnoj torej stalno primerno blažil, zlagal v kocke in škropil, a bi tega ne pokrival z zemljo, naj le napravi nad gnojem tudi streho! Saj mu bo samo v korist. Wernig.

Peter Rešetar rešetari

JNS hinaveci! Naši JNSarji si znajo izmisliti hinavščino, da jih je veselje gledati sedaj, ko ta hinavščina Slovincem nič ne škoduje. Tako sedaj neprestano dopovedujejo po Belgradu, da imamo Slovenci dve železi naenkrat v ognju, eno pri vladi, drugo pa pri Mačku. Tega seveda ne povedo, da imajo sami kar tri železa v ognju, eno centralistično, eno čisto slovensko, eno pa potom svoje znamenite mladine čisto na levi!

Pucelj — pridigar! Vse je že g. Pucelj poskusil, sedaj je tudi pridigar postal. Napisal je lepo pridigo vernikom slovenskim. Saj bi še vse bilo, samo amen je pozabil reči!

Društvo front. Društvo narodov se bo prekrstilo v društvo front, ker sedaj menda nimamo več narodov, ampak samo fronte, komunistično ljudsko fronto, fašistično fronto in demokratsko fronto. Kaka pa bo usoda tega društva front, pa je razvidno iz usode lepih pavov na vrhovih palače društva narodov. Tajnik društva narodov je namreč imel krasne pave na teh vrhovih in sedaj so mu vsi naenkrat poginili. (Slov. gospodar.)

Jur' s pušo

Velikodušen in po svojem usmiljenju daleč poznan lovec je izdal sledeči razglas.

„Lisica, ki je prejšnji teden na brakadi, vsled krivo letetič šiber, zgubila kras in diko vsake lisice, to je svoj — rep, naj se v ponedeljek od 9. do 10. ure dopoldne zglaš v prodajalni pri „Jožku“ kjer bo dobila svoj rep nazaj in sicer pod pogojem, da podpiše sledečo častno izjavo:

Podpisana lisica obžaluje tem potom svoje predrzno in skoraj nesramno vedenje pred lovcem ter obljublja svečano, da — v času bra-

kade ne bode nikdar več stala pred lovcem, posebno ne v daljavi fiziološke preklje in ga naravnost sramotilno z mahljajočim repom izživala, kakor se je to zgodilo pretekli teden, ter priznava lovcu pravico, da jo sme v ponovnem slučaju pri tej priči ustreliti do mrtvega, ne pa ji samo odbiti rep, kakor se je to pretekli teden zgodilo.

Lisički se zagotavlja prosta in svobodna pot, ker bodo to uro privezani vsi psi, ki so pač za življenjski obstoj lisice resnično nevarni. Strelec“.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni RERNARD MAKŠ, tapetnik, Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejč tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Dobro ohranjena spalnica iz orehovega lesa — korenine, za dve osebi kompletna, čista, se proda s peresnicami (Federmatraci) vred za Din 2.000.—. Naslov v upravi.

Citre za samouk prodam. Naslov v Upravi lista.

Odda se mehlirana soba boljše gospodu s 1. januarjem. Naslov v Upravi lista.

Kravo dobro plemensko prodam. Peter Dolinar, Križe.

Ugodno se proda skoraj novi His Master's gramofon s ploščami. Izve se v upravi Gorenjca.

Novoporočenci!

Vsakemu, ki se fotografira v mojem ateljeju, bom podaril posebno darilce.

Foto Jug, - Kranj

Inventurna odprodaja

vsega manufakturnega blaga kot štofov, blaga za suknje, damsko voleno blago za plašče in obleke, barhenta, flanele, moškega perila vse vrste itd. itd.

Crobath - Kranj

„pri Franceljnu“

Edina prilika cenenege nakupa!

VELIK PAKUP SVINJSKIH KOŽ!

Kakor lansko leto tako tudi letos kupujem po najnižji ceni svinjske, goveje in telečje kože v osaki množini.

Leopold Zupan
osnjalna - Kranj

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.